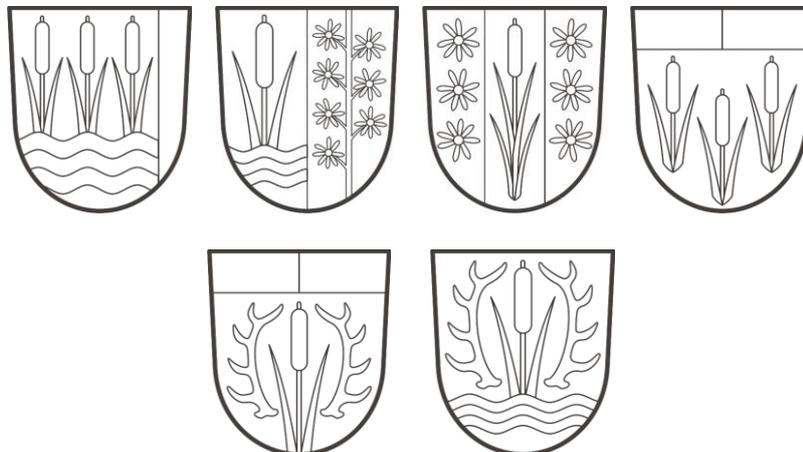

Návrh znaku a vlajky

pro obec

NOVÁ VES

U BAKOVA

autor:

Mgr. Jan Tejkal

Jan.Tejkal@seznam.cz

<http://heraldika.webnode.cz/>

Právo na znak a vlajku:

Zákon o obcích (obecní zřízení) v paragrafu § 34a stanoví, že:

- (1) Obce mohou mít znak a vlajku obce.
- (2) Předseda Poslanecké sněmovny může obci, která nemá znak nebo vlajku obce, na její žádost znak nebo vlajku obce udělit. Předseda Poslanecké sněmovny může na žádost obce změnit znak nebo vlajku obce.
- (3) Obce a jimi zřízené nebo založené organizační složky a právnické osoby mohou užívat znak a vlajku obce. Jiné subjekty mohou užívat znak obce jen s jejím souhlasem. K užívání vlajky obce není nutný její souhlas.

Právo užívat obecní symboly uděluje předseda Poslanecké sněmovny na základě doporučení Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu.

Žádosti o udělení symbolů obce projednává Podvýbor pro heraldiku a vexilologii, který je součástí Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, jenž vyslovuje souhlas s návrhy znaků a vlajek obcí.

Evidenci žádostí o udělení obecních symbolů vede Podvýbor pro heraldiku, který současně publikuje informace o nových obecních symbolech České republiky v systému REKOS (Registr komunálních symbolů): <http://rekos.psp.cz/>

Tvorba nových obecních symbolů:

Znak a vlajka respektuje soubor více či méně pevně stanovených heraldických a vexilologických zásad a vykazuje zřetelný významový vztah k reprezentované lokalitě.

Mezi relevantní tématické okruhy pro tvorbu znaku patří například konstituce tzv. mluvícího znamení (vyjádření názvu obce), reflexe historické pečatní či razítkové symboliky obce, vyjádření patrona obce, odkaz na význačné události nebo pověsti a mýty v dějinách obce, připomenutí erbovních motivů někdejších feudálních majitelů obce či panství, poukaz na specifické historické či současné řemeslné a jiné pracovní aktivity obyvatel obce, nebo vykreslení určitého relevantního přírodního motivu krajiny, do níž je obec zasazena.

Vlajka obce by měla odpovídat podobě či symbolice znaku obce. Jednou z možností je konstituce geometricky koncipované vlajky ve formě kombinace horizontálních či vertikálních pruhů a případně dalších geometrických obrazců, barevně odvozených ze znakových tinktur a doplněných fakultativně o některé relevantní znakové figury pro zdůraznění neopakovatelnosti každé vlajky. Často - a zejména u lokalit bez městského statutu, kde vzniká vlajka současně se znakem - se přistupuje rovněž k tzv. opakování znaku, což znamená, že vlajka obce má stejnou či velmi podobnou figurální kompozici jako obecní znak.

Znak obce:

Nová Ves u Bakova figuruje v Indikačních skicách Stabilního katastru z roku 1842 jako součást obce Malá Bělá a vlastní pečeť tedy neměla, obdobně jako samotná Malá Bělá, když v uvedených archiváliích spatřujeme pouze otisky vrchnostenské pečeti panství Mnichovo Hradiště s valdštejnským erbem.

Při absenci historické pečeti symboliky tak návrh znaku obce počítá především s obecnými (tj. z reality odvozenými a kresebně adekvátně jednoduše stylizovanými) a heraldskými (tj. geometrickým dělením štítu konstituovanými) znakovými figurami, které připomínají výrazné a heraldicky reflektovatelné historické a geografické charakteristiky obce:

- Obecná figura orobince nebo trojice orobinců připomíná někdejší tradici domácí výroby užitečných předmětů z orobince na Bakovsku a v samotné Nové Vsi. Současně tato figura vykresluje geografický charakter části katastru obce.

- Heraldický figurální motiv vlnitého dělení štítu v podobě tzv. vlnitých břevien připomíná jednak polohu obce na pravém břehu řeky Jizery a levém břehu říčky Bělá a jednak někdejší rybníky na Bělé (zakreslené např. na mapě zvířetického panství v publikaci J.V.Šimáka „Dějinné paměti okresu mnichovohradištského“).

-Heraldický figurální motiv zlato-černého polcení (tj. svislého dělení) v různých modifikacích odkazuje na jednoduchý erb pánů z Vartemberka, za jejichž panování na Zvířetických byla Nová Ves založena (dle historických prací J.V.Šimáka i Augusta Sedláčka se Nová Ves zmiňuje na počátku 17.století jako součást panství a J.V.Šimák dále uvádí, že kolem roku 1561 byly založeny „...Nová Ves v ‚Bejčinách‘ a Čihádky“).

-Obecná figura osmilistých zlatých květů, variantně vyrůstajících střídavě do stran z heraldské figury zlatého zúžené kůlu, představuje heraldickou reflexi popelivky sibiřské (*Ligularia sibirica*) jakožto symbol Národní přírodní památky Rečkov, která se z větší části nachází na katastru obce Nová Ves u Bakova a která je předmětem ochrany pro přítomnost slatinných luk a přirozené mokřadní olšiny tvořící biotop vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů, včetně populací popelivky sibiřské a vrkoče bažinného.

-Obecná figura dvojice jeleních parohů symbolizuje skutečnost, že značnou část katastru obce tvoří lesy v okolí vrchu Lovotín. Současně se jedná o odkaz na erb Matěje Zalužanského ze Zalužan erbu jelena, který dle J.V.Šimáka sídlil v 16.století na gruntu v Ptýrově a vlastnil mj. zahradu v Nové Vsi.

Heraldická pravidla o barvách a kovech:

Při realizaci návrhu znaku lze postupovat tak, že se jednotlivé varianty návrhu znaku od sebe liší kromě kompozičního řešení také v barevném provedení. Pokud jde o zvolení barev znaku v obecné rovině, existuje v heraldickém tvarosloví pravidlo o nemožnosti pokládání barvy na barvu a kovu na kov. V klasické komunální heraldice českých zemí hovoříme o šesti základních tinkturách, k nimž posléze přibýly další doplňkové tinktury, kupříkladu tzv. přirozené barvy. Dvě z oněch základních tinktur jsou tzv. kovy - zlatá neboli žlutá a stříbrná neboli bílá, zatímco ostatní - červená, modrá, zelená a černá - patří do kategorie barev. Je tedy možno volit buď kovový štít (resp. kovové pole štítu) a barevné figury, či opačně barevný štít (resp. barevné pole štítu) a figury kovové. V obou případech je přitom vhodné zachovat co nejmenší možný počet tinktur.

Blason neboli popis variant návrhu znaku obce:

Varianta 1:

„Ve zlatém štítě s levým černým bokem tři orobince se dvěma listy přirozených barev vyrůstající ze třikrát modro-zlatě vlnitě dělené vlnité paty.“

Varianta 2:

„Ve zlato-černě polceném štítě vpravo orobinec se dvěma listy přirozených barev vyrůstající z modrého sníženého vlnitého břevna se zlatým vlnitým břevnem, vlevo sedm (4,3) osmilistých květů vyrůstajících ze zúženého kůlu, vše zlaté.“

Varianta 3:

„Štít dvakrát zeleno-zlato-černě polcený. Uprostřed orobinec se čtyřmi listy přirozených barev. V krajních polích po třech zlatých osmilistých květech.“

Varianta 4:

„V zeleném štítě pod zlato-černě polcenou hlavou tři (2,1) zlaté orobince se dvěma listy.“

Varianta 5:

„V modrém štítě pod zlato-černě polcenou hlavou mezi dvěma jeleními parohy vyrůstající orobinec se dvěma listy, vše zlaté.“

Varianta 6:

„V zeleném štítě mezi dvěma zlatými jeleními parohy zlatý orobinec se dvěma listy vyrůstající ze stříbrného sníženého vlnitého břevna se zeleným vlnitým břevnem.“

Vlajka obce:

Při tvorbě návrhu obecní vlajky platí, že námět nebo podoba vlajky koresponduje

s figurálním obsahem či podobou návrhu znaku. Tuto zásadu lze realizovat ve třech základních intencích:

I-Přistoupením k tzv. opakování znaku (ať již k tzv. doslovnému či tzv. částečnému opakování znaku), což znamená, že se v listu vlajky objeví zcela totožné figury ve stejné či obdobné kompozici jako ve znakovém štítu.

II-Zjednodušením znakových figur do geometrické kombinace pruhů s totožnými barvami.

III-Vzhledem ke konkrétnímu případu vyváženou kombinací postupů I. a II..

V případě návrhu vlajky pro obec Nová Ves u Bakova se přitom ukazuje jako adekvátní aplikovat ve všech variantách více či méně proporčně nebo kompozičně modifikované doslovné opakování všech znakových figur.

Popis variant návrhu vlajky obce:

Varianta 1:

„List tvoří pět vodorovných pruhů v poměru 12:1:1:1:1, střídavě žlutých a modrých vlnitých třemi vrcholy a dvěma prohlubněmi, a černý čtvrtinový vlající pruh. Ze druhého do horního pruhu vyrůstají tři orobince se dvěma listy. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 2:

„List s žerďovou a vlající částí. Žerďovou část tvoří pět vodorovných pruhů v poměru 12:1:1:1:1, střídavě žlutých a modrých vlnitých třemi vrcholy a dvěma prohlubněmi. Ze druhého do horního pruhu vyrůstá orobinec se dvěma listy. Vlající část tvoří tři svislé pruhy v poměru 5:1:5, černý, žlutý a černý. Ze žlutého pruhu vyrůstá do černých pruhů sedm (4,3) žlutých osmilistých květů. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 3:

„List tvoří tři svislé pruhy, zelený, žlutý a černý. V krajních pruzích po třech žlutých osmilistých květech. Ve žlutém pruhu orobinec se čtyřmi listy. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 4:

„List tvoří dva vodorovné pruhy v poměru 1:4, horní tvořený žlutou žerďovou a černou vlající částí a dolní zelený se třemi žlutými orobinci se dvěma listy vedle sebe. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 5:

„List tvoří dva vodorovné pruhy v poměru 1:4, horní tvořený žlutou žerďovou a černou vlající částí a dolní modrý. V modrém pruhu mezi dvěma žlutými jeleními parohy z dolního okraje listu vyrůstající žlutý orobinec se dvěma listy. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 6:

„List tvoří pět vodorovných pruhů v poměru 11:1:1:1:2, střídavě zelených a bílých vlnitých pěti vrcholy a čtyřmi prohlubněmi. Ze druhého do horního pruhu vyrůstá orobinec se dvěma listy mezi dvěma jeleními parohy, vše žluté. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Vyjádření k návrhu znaku a vlajky:

K variantám návrhu znaku a vlajky obce je přiloženo vyjádření PhDr. Karla Müllera, ředitele Zemského archivu v Opavě, člena expertní skupiny Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a garanta správnosti návrhů. Z tohoto vyjádření vyplývá, že všechny varianty návrhu vycházejí z obecných zásad heraldické a vexilologické tvorby a mohou být tedy předloženy Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky s žádostí o schválení a doporučení Předsedovi PS P ČR znak a vlajku obci udělit.

PhDr. Karel Müller ve svém vyjádření uvádí následující:

„Všechny návrhy zpracované mgr. Janem Tejkalem odpovídají zásadám heraldické a vexilologické tvorby a mohou být předloženy podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny P ČR k projednání.

Vzhledem absenci historické obecní pečeti zvolil autor jako dominantní figuru orobinec, symbolizující tradici domácí výroby předmětů z této rostliny, variantně jsou připomenuty místní rybníky, lesy a přírodní rezervace. Převládající zlatá a černá tinktura je převzata z erbu pánů z Vartemberka, za jejichž vlády byla Nová Ves založena.

Osobně se mi jako nejzdařilejší jeví varianta č. 4, příp. č. 3, naopak nedoporučuji variantu č. 1 s černým bokem, který by při černobílém provedení znaku a jeho miniaturizaci mohl být považován jen za zesílený okraj štítu.“

Osobní pohled autora upřednostňuje ve shodě s citovaným vyjádření varianty 3 a 4.

Záleží ovšem především na zástupcích obce, kterou z předložených variant zvolí. Podmínkou je heraldická a vexilologická správnost, kterou - jak dokládá přiložené vyjádření - splňují všechny předložené varianty návrhu.

Poznámky k zásadám heraldické a vexilologické tvorby:

V současné právní terminologii figuruje jako primární pojem „vlajka“. Ve vexilologické terminologii se pak hovoří o vlajce, nebo o praporu dle způsobu užití. V rámci tohoto textu užíváme právně závazný pojem „vlajka“.

Poměr stran (šířky a délky) listu vlajky je dle metodického pokynu Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky shodný s poměrem stran státní vlajky České republiky – tj. 2:3.

Na list vlajky nelze položit znakový štít – vlajka musí být svébytným symbolem, nikoliv jen podkladem pro znak.

Pojmy „zlatá“ a „stříbrná“ (tinktura) u znaku nahrazují u vlajky pojmy „žlutá“ a „bílá“ (barva).

V heraldice se pravá a levá strana popisují z pohledu štítonoše. Z pohledu pozorovatele je tedy heraldicky pravá strana vlevo a heraldicky levá strana vpravo.

Neudává-li se v blasonu orientace figury, má se za to, že je orientována doprava.

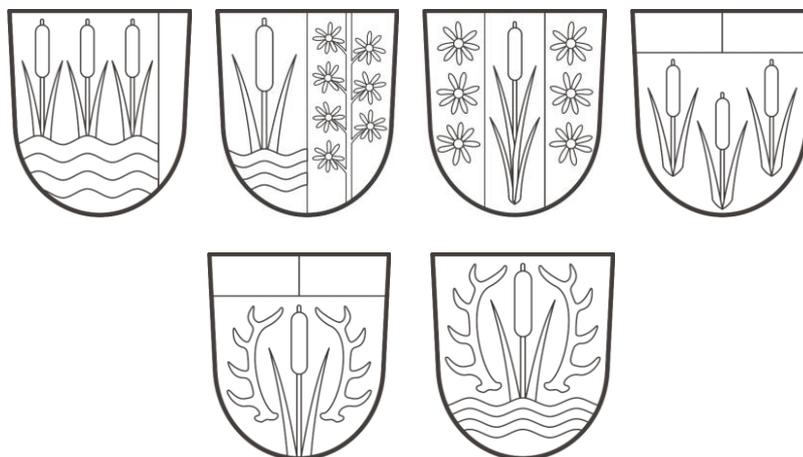
U heraldických tinktur – to znamená barev a kovů – se neudávají odstíny.

Při konkrétním zobrazení platí obecné pravidlo o vhodnosti tmavších a sytějších odstínů. Odstíny ve výtvarném řešení návrhu symbolů obce proto nejsou zcela závazné a lze je upravovat.

Heraldika počítá s vysokou mírou stylizace zobrazených znakových figur.

Figura by měla být jednoznačně rozpoznatelná, což ovšem neznamená, že má být zobrazena realisticky – může být například proporčně upravená tak, aby co nejvíce vyplňovala prostor znakového štítu, nebo mohou být její jednotlivé komponenty zobrazeny v upravených proporcích v závislosti na celkové kompozici znaku.

Primární je v heraldice blason neboli slovní popis a sekundární kresebná podoba neboli vizualizace blasonu, což znamená, že stejný znak může mít několik výtvarných podob (i současně užívaných).

dne 4.5.2018, Mgr. Jan Tejkal

Přílohy:

- 1. Výtvarná realizace variant návrhu znaku a vlajky obce*
- 2. Reprodukce textových a obrazových podkladů*
- 3. Kladné vyjádření člena expertní skupiny Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky*